

Kino Luxor

U preuređenom skladištu namještaja u Riječkoj (danas Mačekovoj) ulici br. 40, Lujo Štefan i Josip Adlešić otvorili su 1936. godine kino „Luxor” s 425 mjesta i modernom opremom za prikazivanje zvučnih filmova. Adlešić je bio iskusan kinooperater. Zanat je izučio kod Emerika Kremera u Edisonu još 1928. Stoga je ugledni stolar i trgovac Ljudevit Štefan 1935. prenamijenio svoje skladište u moderno opremljenu kinodvoranu u kojoj su se počeli prikazivati i zvučni filmovi. Inače, isti je čovjek tijekom rata pomagao karlovačkim Židovima da prijeđu na područje pod talijanskom kontrolom, zbog čega mu je 1992. godine u Izraelu dodijeljena titula Pravednika među narodima.

Prva zvijezda koja je zasjala na ekranu „Luxora” bila je Greta Garbo u „Kraljici Kristini”.

Kina su 1945. nacionalizirana, a zatim objedinjena u Kinematografsko poduzeće (1947.). Radnici i rukovodstva ulagali su i vlastito vrijeme i novac da bi se ona održavala i unapređivala. Direktori su bili Ivica Krizmanić, Slavko Goldstein, Dragica Halusa i Zlatko Pintar, a zlatno doba poduzeće je doživjelo u vrijeme Boška Nikolića (1952. – 1963.) i Josipa Ivke (od 1963. do kraja 1980-ih).

Projekcijom filma „Sudar svjetova” 15. kolovoza 1953. otvorena je ljetna pozornica u dvorištu „Luxora” sa 800 mjesta. Kasnije (1959.) prilagođena je za prikazivanje cinemascope-filmova (ili *cinemascope* filmova). Uz najveći ekran u gradu (širine 11,30 m), pozornica je bila opremljena uređajima koji su omogućavali održavanje različitih kulturno-zabavnih programa.

Ratna zbivanja ujesen 1991. privremeno su zatvorila vrata kinematografa.

Nakon privatizacije Kinematografskog poduzeća Karlovac početkom 1990-ih godina, grad od oko 60.000 stanovnika ostao je, malo-pomalo, bez ijedne kinodvorane. Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, prostorno uređenje i zaštitu okoliša Grada izdao je zagrebačkoj tvrtki Kera term, koja se bavi keramičkim pločicama, dozvolu za rekonstrukciju zgrade kina Luxor u izložbeno-prodajni prostor.

Izvor teksta: Cukina, D. *Homage to Luxor*. Svjetlo : Časopis za društvena zbivanja, kulturu i umjetnost. 3-4(1993.), 36.

Karlovački leksikon, Zagreb : Školska knjiga, 2008, 310-311.

Jurilj, I. *Film od Zorinog doma do Edisona*, Zagreb : HFS, 2017

Arhiva GKKA

Izvor slike: preuzeto s: <https://www.kafotka.net/99> [2026-08-20]

<https://www.kafotka.net/5792> [2026-08-20]